ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1, 10)

Περίοδος Δ΄- Ἔτος ΙΗ΄ Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 766	Ἀκάθιστος ὕμνος 30 Μαρτίου 2001	Συντάκτης † ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης

Τὸ ἱστορικὸ τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου

ΑΠΟΨΕ σ' ὅλα τὰ μέρη τῆς πατρίδος μας ἄντρες γυναῖκες παιδιὰ καὶ νέοι τρέχουν στὶς ἐκκλησίες γιὰ ν' ἀκούσουν τὸν Ἀκάθιστο ὕμνο. Καὶ ὄχι μόνο ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες, ἀλλὰ ὅλοι οἱ ὀρθόδοξοι σήμερα ψάλλουν τὸν θεσπέσιο ὕμνο· *«Τῇ ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ τὰ νικητήρια...»*.

Πότε καὶ ποῦ ἄραγε ἐψάλη γιὰ πρώτη φορὰ ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος; Σ' αὐτὸ θ' ἀπαντήσουμε τώρα. Εἶνε μιὰ παλιὰ ἱστορία, ποὺ τὴν ἔχετε ἀκούσει ἢ διαβάσει στὸ δημοτικὸ σχολεῖο. Ἀλλὰ δὲν πειράζει νὰ τὴν ἀκούσουμὲ ἄλλη μιὰ φορά, γιὰ νὰ ζωντανέψῃ μπροστά μας.

* * *

Ὅπως ξέρετε, ἡ πατρίδα μας ἡ Ἑλλὰς ἀνέκαθεν εἶχε ἐχθρούς. Ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ σοβαροὺς ἐχθρούς της ἦταν οἱ Πέρσες. Ἦτανε μία ὁλόκληρη αὐτοκρατορία.

Τὸ 400 π.Χ. μὲ τὸ βασιλιᾶ τους Ξέρξη ἀπεφάσισαν νά 'ρθοῦν στὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ τὴν καταλάβουν. Ἀμέτρητος ὁ στρατός; καὶ ὡπλισμένος μὲ ὅλα τὰ ὅπλα. Πέρασαν τὰ Δαρδανέλλια καὶ τὴ Μακεδονία, κατέβηκαν κάτω. Ἀλλὰ σπάσανε τὰ μοῦτρα τους στὶς Θερμοπύλες καὶ στὴ Σαλαμῖνα, καὶ γύρισαν πίσω ντροπιασμένοι. Ἔτσι ἐσώθη ἡ πατρίδα μας ἀπὸ τὸ βάρβαρο Ἀσιάτη.

Ἀπὸ τότε πέρασαν χίλια χρόνια, μὰ οἱ Πέρσες δὲν τὸ ξέχασαν. Σὰν τὴν καμήλα, ποὺ θυμᾶται τὸ κακὸ ποὺ τῆς ἔκανες ὅσα χρόνια κι ἂν περάσουν, ἔτσι ὑπάρχουν ἔθνη καὶ ἄτομα, ποὺ κρατοῦν τὸ κακὸ μέσ' στὴν καρδιά τους. Καὶ οἱ Πέρσες χίλια χρόνια κρατοῦσαν τὸ κακὸ μέσα τους· καὶ ὕστερα ἀπὸ χίλια χρόνια νά τους πάλι. Ἐκστρατεύουν ἄλλη μιὰ φορά, γιὰ νὰ καταστρέψουν τὴν Ἑλλάδα, ποὺ τότε ἦταν μιὰ μεγάλη αὐτοκρατορία. Δὲν ἤτανε πιὰ ἡ Ἀθήνα καὶ ἡ Σπάρτη, ἀλλὰ τὸ Βυζάντιο, ποὺ εἶχε πρωτεύουσα τὴν Κωνσταντινούπολι. Τὸ 626 μ.Χ. ἕνας νέος Ξέρξης, ποὺ τὸ ὄνομά του τώρα ἦταν Χοσρόης, ξεκίνησε ἀπὸ τὴν Κασπία θάλασσα, καὶ νά τον ἦρθε ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴν Πόλι. Καὶ δὲν ἦταν μόνος του. Μαζί του ἦταν καὶ ὁ χαγᾶνος (δηλαδὴ ὁ ἡγεμών) τῶν Ἀβάρων. Συμμάχησαν τὰ δύο ἰσχυρὰ κράτη καὶ πολιόρκησαν τὴν Πόλι. Ἀπὸ τὴ θάλασσα χίλιά καράβια, κι ἀπὸ τὴν ξηρὰ μιλιούνια στρατός. Τὸ εἶχαν βέβαιο ὅτι θὰ τὴν κυριεύσουν.

Αὐτοκράτορας τοῦ Βυζαντίου ἦταν ὁ Ἡράκλειος, ποὺ πίστευε στὸ Θεό. Μὰ δὲν ἦταν τότε μέσ' στὴν Πόλι· ἔλειπε. Ἄφησε τὸ μωράκι του δέκα χρονῶν, τὸ ἐμπιστεύτηκε στὴν Παναγιά, καὶ ἔφυγε. Πῆγε βαθειὰ πέρα ἀπ' τὴ Μικρὰ Ἀσία, γιὰ νὰ καταδιώξῃ τοὺς βαρβάρους.

Μέσα στὴν Πόλι ἦταν μόνο μιὰ μικρὰ φρουρά, λίγα τάγματα γενναιοτάτων ἀνδρῶν μὲ στρατηγοὺς καὶ ὑπάτους. Καὶ ὁ λαὸς ἦτο ὑπὸ τὴν πνευματικὴ καθοδήγησι ἑνὸς σπουδαίου ἱεράρχου, τοῦ Σεργίου.

Ἀπὸ τὸ Δούναβι ποταμὸ ὁ χαγᾶνος τῶν Ἀβάρων, καὶ ἀπὸ τὴν Κασπία θάλασσα ὁ Χοσρόης τῶν Περσῶν πολιόρκησαν τὴν Πόλι. Ἕνας μὲ χίλιους ἤτανε ἡ ἀναλογία, καὶ ὅλοι περίμεναν ἀπὸ ὥρα σὲ ὥρα ἡ Πόλις νὰ πέσῃ σὰν τὸ μῆλο στὴν ποδιὰ τῶν δύο αὐτῶν ἰσχυρῶν κρατῶν, τῆς Περσίας καὶ τῶν Ἀβάρων.

Ἔπεσε; Ὄχι!

Οἱ πολιορκηταὶ ἔστειλαν «τελεσίγραφο» καὶ διεμήνυσαν μέσα στὴν Πόλι· «Εἶστε χαμένοι. Μόνοι σας εἶστε. Ὁ βασιλιᾶς σας ἀπουσιάζει. Ὁ στρατὸς ἀπουσιάζει. Δὲν μπορεῖτε ἐσεῖς νὰ κρατήσετε τὴν Πόλι. Παραδοθῆτε!».

Περίμεναν γιὰ νὰ παραδοθοῦν μιὰ μέρα, περίμεναν δυὸ μέρες· τίποτα. Μιὰ πρεσβεία, ποὺ ἔστειλαν οἱ Βυζαντινοὶ γιὰ νὰ κερδίσουν

χρόνο, παρουσιάστηκε μπροστὰ στὸ χαγᾶνο τῶν Ἀβάρων, ποὺ ἐπλαισιοῦτο ἀπὸ τοὺς Πέρσες τῆς Ἀσίας καὶ ἐκάθετο ἐπάνω σὲ χρυσὸ θρόνο. Τοὺς κράτησε ὀρθίους.

—Δὲν θὰ παραδοθῆτε; τοὺς εἶπαν.

—Ὄχι, ἀπαντοῦν.

—Ἔ, τοὺς λέει ὁ χαγᾶνος, μόνο ἂν γίνετε πουλιὰ καὶ πετάξετε, ἢ ἂν γίνετε ψάρια καὶ πέσετε στὴ θάλασσα, θὰ σωθῆτε. Δὲν ὑπάρχει σωτηρία.

—Αὐτὰ λὲς ἐσύ, τοῦ ἀπάντησαν· ἐμεῖς πιστεύουμε στὸ Θεό, πιστεύουμε στὴν Παναγιά.

Ἐπέστρεψαν στὴν Πόλι καὶ ἔκλεισαν τὶς πύλες.

Ἐπάνω στὰ κάστρα τῆς πόλεως σταθήκανε τὰ παλληκάρια, ἡ μικρὰ φρουρά. Καὶ μέσα στὶς ἐκκλησίες μαζεμένα τὰ γυναικόπαιδα, μὲ δάκρυ καὶ προσευχὴ στὸ Θεό, τὸν παρακαλοῦσαν νὰ σώσῃ τὴν Πόλι.

Καὶ τὸ θαῦμα ἔγινε. Ναί, ἔγινε θαῦμα· τὸ γράφει ἡ ἱστορία. Ἐκεῖ ποὺ περιμένανε τὸ πρωῒ νὰ μποῦνε μέσα καὶ μὲ φωτιὰ καὶ τσεκούρι νὰ καταστρέψουν τὴν πόλι, τὰ μεσάνυχτα φύσηξε φοβερὸς ἄνεμος καὶ σήκωσε τὰ χίλια καράβια τῶν Ἀβάρων· σὰν ἄχυρο τὰ σκόρπισε, τὰ διέλυσε, τὰ ἔκανε κομμάτια.

Ξυπνοῦν τὸ πρωῒ, καὶ μόνο σανίδες ἦταν γεμάτη ἡ προκυμαία τῆς Πόλεως. Ἡ θάλασσα εἶχε γεμίσει ἀπὸ πτώματα, ποὺ ἐπέπλεαν στὰ ρεῖθρα τοῦ Βοσπόρου. Καὶ ἀπὸ τὴν ξηρὰ οἱ στρατιῶτες τοῦ Χοσρόη εἶχαν φύγει· οὔτε ἕνας δὲν ἔμεινε. Σκορπιστήκανε δεξιὰ κι ἀριστερὰ καὶ ἡ πόλις ἦτο ἐλεύθερη.

Αὐτὸ δὲν εἶνε παραμύθι. Αὐτὸ εἶνε ἱστορία, γεγονὸς γραμμένο στὰ βιβλία.

Τότε, ὅταν εἶδαν ὅτι λύθηκε ἡ πόλιορκία, ἄντρες γυναῖκες καὶ παιδιὰ πῆγαν ὅλοι στὸν ἱστορικὸ ναὸ τῶν Βλαχερνῶν, καὶ ὅλη τὴ νύχτα ὄρθιοι, νέοι καὶ γέροντες ἀσπρομάλληδες καὶ μικρὰ παιδιά, ἔψαλαν γιὰ πρώτη φορὰ τὸ «*Τῇ ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ τὰ νικητήρια...*».

Θὰ μᾶς πῇ κάποιος·

—Αὐτὰ «τῷ καιρῷ ἐκείνῳ». Σήμερα τέτοια θαύματα δὲν γίνονται.

Τί εἶπες; Πότε ἔγινε αὐτό; Τὸ 626 μ.Χ.. Γιά πρόσθεσε σ' αὐτὸ 1314 χρόνια. Τί νούμερο θὰ βρῇς; 1940. Τί ἔγινε τὸ 1940; Παρουσιάστηκε πάλι ἕνας Χοσρόης καὶ ἕνας χαγᾶνος. Ποιός ἦταν ὁ νέος Χοσρόης; Τὸν λέγανε Μουσσολίνι καὶ ἦταν ἀπὸ τὴν Ἰταλία. Καὶ ὁ ἄλλος, ὁ νέος χαγᾶνος τῶν Ἀβάρων, ὁ Χίτλερ, ὄντως ἐπάνω ἀπὸ τὸ Δούναβι κατέβηκε κάτω, γιὰ νὰ τσακίσῃ τὴν πατρίδα μας.

Τότε ὅλοι εἶπανε· Πάει ἡ Ἑλλάδα... Τῆς ζήτησαν νὰ παραδοθῇ, ὅπως τότε ὁ Χοσρόης. Καὶ ἡ Ἑλλὰς ἀπήντησε· «Ὄχι», δὲν παραδίδομαι. Τὴ νύχτα σηκώθηκε ὁ πρωθυπουργὸς τῆς χώρας καὶ ὁ βασιλιᾶς, χτύπησαν οἱ καμπάνες καὶ ἤχησαν οἱ σειρῆνες. Καὶ ὅταν μὲ δάκρυα στὰ μάτια ὁ πρωθυπουργὸς τῆς χώρας ὑπέγραψε τὸ διάταγμα τῆς ἐπιστρατεύσεως, εἶπε· Ἡ Παναγιὰ θὰ εἶνε βοήθειά μας! Τὰ λόγια αὐτὰ τὰ εἶπαν καὶ οἱ ὑπουργοὶ ἀλλὰ τὰ εἶπε καὶ ὁ λαός μας. Γυναῖκες καὶ ἄντρες μαζευτήκανε στὶς ἐκκλησίες καὶ προσεύχονταν.

Ἔτσι πήρανε θάρρος τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος. Ὅσοι ἀπὸ μᾶς βρεθήκαμε τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες στὰ ψηλὰ βουνά, εἴδαμε τὸ θαῦμα. Οἱ 300.000 στρατιῶτες μας δὲν εἶχαν πιὰ τίποτε. Ξεχάσανε τὴ μάνα τους, τὶς γυναῖκες τους, τὰ παιδιά τους. Μία γυναῖκα μόνο θυμόταν τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπάνω στὰ ψηλὰ βουνά, τὴν Παναγία μας. Μέσα στὰ πορτοφόλια τους καὶ μέσα στὸ στῆθος των εἶχαν τὴν Παναγία. Κι ὅταν ἀνέβαιναν κάπου καὶ στήνανε τὴν ἑλληνικὴ σημαία, —δὲν εἶνε μῦθος, εἶνε ἀλήθεια— γονατίζανε ὅλοι καὶ ψάλλανε· «*Τῇ ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ τὰ νικητήρια...*».

Νά λοιπόν, ἀγαπητοί μου, ὅτι ὕστερα ἀπὸ 1314 χρόνια ἐπανελήφθη τὸ θαῦμα.

Παιδιά! ἐδῶ εἶνε ἡ ζωντανὴ ἱστορία. Ἂν ἔχετε στὰ σπίτια σας κανένα παππού ἢ κανένα πατέρα —κ' ἔκανε στρατιώτης στὴν Ἀλβανία—, ἐρωτήσατέ τον καὶ θὰ σᾶς πῇ, πόσο τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος τιμοῦσαν τότε τὴν Παναγία.

* * *

Ἀγαπητοί μου!

Δὲν εἶνε παραμύθι ἡ θρησκεία μας. Ὄχι, ὄχι, ὄχι! Εἶνε ζωντανὴ καὶ κάνει θαύματα. Καὶ τὰ ἄστρα θὰ πέσουν, καὶ τὰ ποτάμια θὰ ξεραθοῦν, καὶ ἡ γῆ θὰ γίνῃ ἄνω-κάτω, ἀλλὰ ἡ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ θὰ μείνῃ αἰώνια, εἰς πεῖσμα τῶν δαιμόνων ὅσοι κι ἂν μαζευτοῦν. Κι ἂν δὲν πιστεύῃ ὁ πατέρας σου κι ἂν δὲν πιστεύῃ ἡ μάνα σου κι ἂν δὲν πιστεύουν τ' ἀδέρφια σου κι ἂν δὲν πιστεύῃ ἡ γειτονιά σου κι ἂν δὲν πιστεύῃ τὸ χωριό σου, ἕνας νὰ μείνῃς, νὰ λὲς «*Πιστεύω, Κύριε*» (Ἰωάν. 9,38) καὶ νὰ ψάλλῃς «*Τῇ ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ τὰ νικητήρια...*».

Σὺ ὁ ἕνας θὰ νικήσῃς. Δὲν θὰ νικήσουν οἱ πολλοί, τὰ μπουλούκια. Δὲν θὰ νικήσουν οἱ δαίμονες, δὲν θὰ νικήσουν οἱ ἄθεοι, δὲν θὰ νικήσουν οἱ μασόνοι καὶ οἱ χιλιασταί, δὲν θὰ νικήσουν οἱ ὑλισταί. Θὰ νικήσῃ ὁ Χριστός· «*ὅν, παῖδες, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας*». Ἀμήν.

† ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος